

Digital Arts & Science Digital Arts & Science

TN03 008 : Enterprise Data Management (การบริหารจัดการข้อมูลองค์กร)

อาจารย์ ดร.นิศาชล จำนมศรี nisachol@sut.ac.th

อบรมหลักสูตร Upskill-Reskill มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี Suranaree University Of Technology

TN03 008: Enterprise Data Management (การบริหารจัดการข้อมูลองค์กร)

อบรมหลักสูตร Upskill-Reskill

โดย

อาจารย์ ดร.นิศาชล จำนมศรี Nisachol Chamnongsri, PhD.

nisachol@sut.ac.th

กลุ่มหลักสูตรศาสตร์และศิลป์ดิจิทัล (Digital Arts and Science)

โครมการจัดรูปการบริหารวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลรูปใหม่

สิมหาคม 2563

วมจรชีวิตขอมข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูล (Data Lifecycle and Data Management)

นิยามของการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management) 🧶

การบริหารจัดการข้อมูลคืออะไร

การบริหารจัดการข้อมูล คือ "คำจำกัดความที่อธิบายถึงกระบวนการที่ใช้ใน การวามแผน (Plan) ระบุ (Specify) เปิดใช้มาน (Enable) สร้าม (Create) รับ (Acquire) ดูแลรักษา (Maintain) ใช้ (Use) จัดเก็บกาวร (Archive) ดึงข้อมูล (Retrieve) ควบคุม (Control) และทำลายข้อมูล (Purge)" (Cupola et al., 2014)

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงาน

เพื่อการจัดเก็บ นำมาใช้งาน และ ประมวลผลข้อมูลตามที่หน่วยงานต้องการ

เพื่อควบคุม ตรวจสอบ และป้องกัน โดยใช้กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูล และความปลอดภัยของข้อมูล

> เพื่อจัดหมวดหมู่ และกำหนดมาตรฐานของ ข้อมูล โดยใช้การจำแนกข้อมูล และกำหนด กรอบการทำงานที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

เพื่อให้สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้ได้ในภายหลัง โดยกำหนดข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เรียกใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และมีความถูกต้องสมบูรณ์อยู่เสมอ

เพื่อการปกป้อมข้อมูลจากการลักลอบใช้มานหรือแก้ไขโดย มิชอบ รวมถึงจากเหตุการณ์ที่อาจเกิด จากภัยธรรมชาติ หรือ ความบกพร่องภายในระบบคอมพิวเตอร์

วงจรชีวิตของข้อมูล

Backup, Restore, Archive, Create, Read, Use, Update)

กำหนดมาตรฐานในการใช้งานร่วมกัน

การจัดการ การเข้าถึง การใช้งาน และ การควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ข้อมูล

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน).
(2562). ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
(Data Governance) เวอร์ชื่น 1.0. [กรุงเทพฯ]:
สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล.
[ออนไลน์] ได้จาก
https://www.dqa.or.th/th/profile/2108/

การบริหารจัดการการข้อมูล

๑. กลุ่มกระบวนการด้านยุทธศาสตร์

D1: นโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ D2: ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ด้านธุรกิจ

D3: ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ด้านดิจิทัล

D4: ตัวขึ้วัด ด้านธรกิจ

D5: ตัวขึ้วัด ด้านดิจิทัล

D6: ข้อมูลการตลาด

D7: ข้อมูลการพัฒนาองค์กร

D8: ข้อมูลสถาปัตยกรรมองค์กร

D9: ข้อมูลงบประมาณ

D10: ข้อมูลข้อตกลงความร่วมมือ

๒. กลุ่มกระบวนการออกแบบและพัฒนา

D11: ข้อมูลวิจัยผลิตภัณฑ์/บริการ

D12: ข้อมูลการวิเคราะห์และการออกแบบ

D13: ข้อมูลต้นแบบผลิตภัณฑ์/บริการ

D14: ข้อมูลผลิตภัณฑ์/บริการ

D15: ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

D16: ข้อมูลการพัฒนาและการใช้งานผลิตภัณฑ์

D17: ข้อมูลบริหารโครงการพัฒนา

D18: ข้อมูลการปรับปรุงผลิตภัณฑ์/บริการ

D19: ข้อมูลการเปลี่ยนแปลง D20: ข้อมูลการติดตั้ง

D21: ข้อมูลการประชาสัมพันธ์

๔. กลุ่มกระบวนการสนับสนุน

D29: ข้อมูลโครงสร้างองค์กร

D30: ข้อมลพนักงาน

D31: ข้อมลการจัดซื้อจัดจ้าง

D32: ข้อมลพัสด

D33: ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานสำนักงาน

D34: ข้อมลงานสารบรรณ

D35: ข้อมูลทางบัญชี

D36: ข้อมูลมาตรฐานสากลและกระบวนการ

D37: กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

D38: สัญญา

D39: ข้อมูลร้องทุกข์

D40: ทรัพย์สินทางปัญญา

D41: ข้อมถการนัดหมายผู้บริหาร D42: ข้อมูลวาระ/รายงานการประชุม

D43: ข้อมลองค์ความรู้

๓. กลุ่มกระบวนการให้บริการ

D22: ข้อมูลลูกค้า

D23: ข้อมูลบริหารโครงการขาย

D24: ข้อมูลการขาย

D25: ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน

D26: ข้อมูลการติดตาม ควบคุม และการบำรุงรักษา

D27: แผนการบริหารความต่อเนื่องและกู้คืนภัยพิบัติ D28: ข้อมูลเหตุการณ์/ปัญหา และแนวทางการแก้ใช

๕. กลุ่มกระบวนการวัดและประเมินผล

D44: ข้อมูลความเสี่ยง

D48: ข้อมูลความสอดคล้อง กฎ ระเบียบสำนักงานกับกฎหมาย

D45: ข้อมูลการควบคุมภายใน

D46: ข้อมูลการตรวจสอบภายใน

D49: ความพึงพอใจต่อบริการ D50: ผลการประเมินการให้บริการ

D47: ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มข้อมูลกับกลุ่มกระบวนการปฏิบัติงาน ชี้ให้เห็นภาพรวมของข้อมูลทั้งหมดที่มีการดำเนินการในแต่ละกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติงานใน หน่วยงาน ใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล กำหนดขอบเขต กำหนดอัตรา กำลังคน และจัดสรรงบประมาณสำหรับธรรมาภิบาลข้อมูลและ การบริหารจัดการข้อมล

การออกแบบสถาปัตยกรรมข้อมล (Data architecture)

คำอธิบายชดข้อมลดิจิทัล

หรือ เมทาดาตา

ความมั่นคงปลอดภัยและ

การรักษาความเป็นส่วนบุคคลของข้อมูล

การจัดเก็บและการ ดำเนินการกับข้อมล

การบูรณาการและความ

สามารถในการทำงานร่วมกัน

การบริหารจัดการ

เอกสารและเนื้อหา

ข้อมลหลักและข้อมลอ้างอิง

คลังข้อมล ดาตาเลค ระบบรายงานอัจฉริยะ

และดาตาอนาไลติกส์

การจำลองและการ

ออกแบบข้อมล

ของข้อมูล

(Data Life Cycle)

จัดเก็บ

ಹಿ

เผยแพร่

(Publish)

0

สถาปัตยกรรม

ทำลาย

จัดเก็บถาวร

คณภาพของข้อมล

สำนักงานพัฒนารัธบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2562). **ธรรมาภิบาลข้อมลภาครัฐ** (Data Governance) **เวอร์ชั่น** 1.0. [กรุงเทพฯ]: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. [ออนไลน์] ได้จาก https://www.dqa.or.th/th/profile/2108/

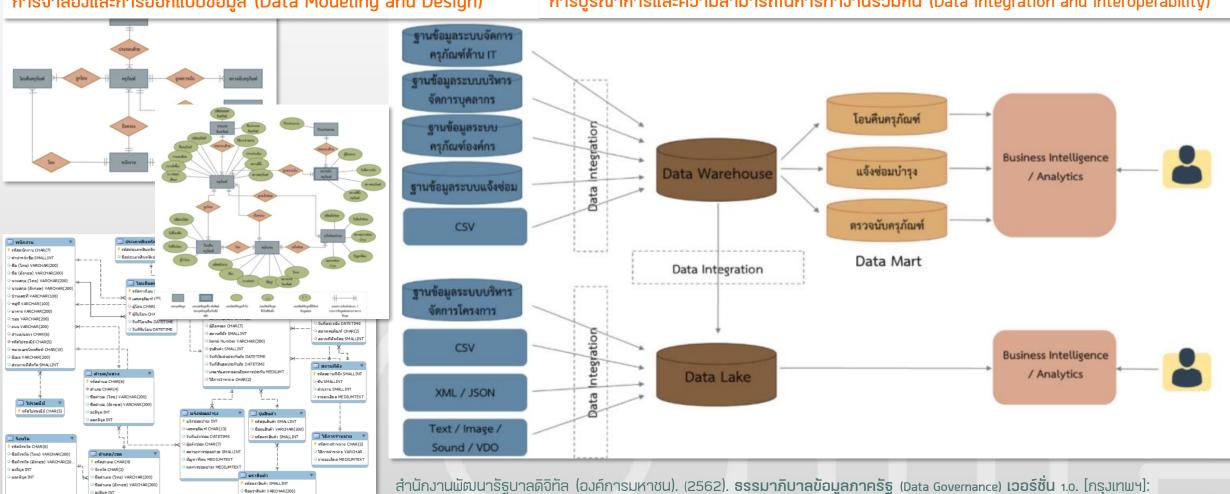

การบริหารจัดการการข้อมูล

การจำลอมและการออกแบบข้อมูล (Data Modeling and Design)

■ถึงเริ่มทำ/เจ้าของสินค้า VARCHAR(200

การบรณาการและความสามารถในการทำงานร่วมกัน (Data Integration and Interoperability)

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2562). **ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ** (Data Governance) **เวอร์ชั่น** 1.0. [กรุงเทพฯ]:

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. [ออนไลน์] ได้จาก https://www.dqa.or.th/th/profile/2108/

ตัวอย่างเมทาดาทาเซิงเทคนิค (Technical Metadata)

ชื่อข้อมูล	ข้อมูลครุภัณฑ์	ข้อมูลครุภัณฑ์				
คำอธิบายอย่างย่อ	อ้างถึงครุภัณฑ์ที่หน่วยงานถือครองทั้งจากการซื้อมาหรือรับมารวมถึงพัสดุประเภท วัสดุควบคุม					
เจ้าของข้อมูล	ส่วนจัดซื้อและพัสดุ					
Attribute	Description	Туре	Allowed Null	Key		
เลขครุภัณฑ์	รูปแบบเลขครุภัณฑ์: xx-xxx-xxxx รูปแบบเลขวัสดุควบคุม: ED-xx-xxx-xxxx (ในกรณีเป็นวัสดุควบคุม ขณะแสดง รหัสวัสดุควบคุมให้นำ "ED" ไว้ข้าง xx-xxxx-xxx-xxxx)	CHAR(13)	N	PK		
ประเภทสินทรัพย์	อ้างอิง: รหัสประเภทสินทรัพย์	CHAR(5)	N	FK		
ชื่อครุภัณฑ์		VARCHAR(200)	N			
รายละเอียด		MEDIUMTEXT	Υ			
เลขที่ใบสั่งซื้อ	รูปแบบ: DGA/XX/XXXX คำอธิบาย: XX อ้างถึง ปีงบประมาณ และ XXXX อ้างถึง Running Number ตัวอย่าง: DGA/59/0001	CHAR(9)	N			
ราคาที่ซื้อ		FLOAT	N			
หน่วยนับ	อ้างอิง: รหัสหน่วยนับ	VARCHAR(2)	N	FK		
วันที่เริ่มต้นคิดค่า เสื่อม	รูปแบบ: YYYY-MM-DD คำอธิบาย: ปี ค.ศเดือน-วัน ตัวอย่าง: 2016-04-15	DATETIME	N			

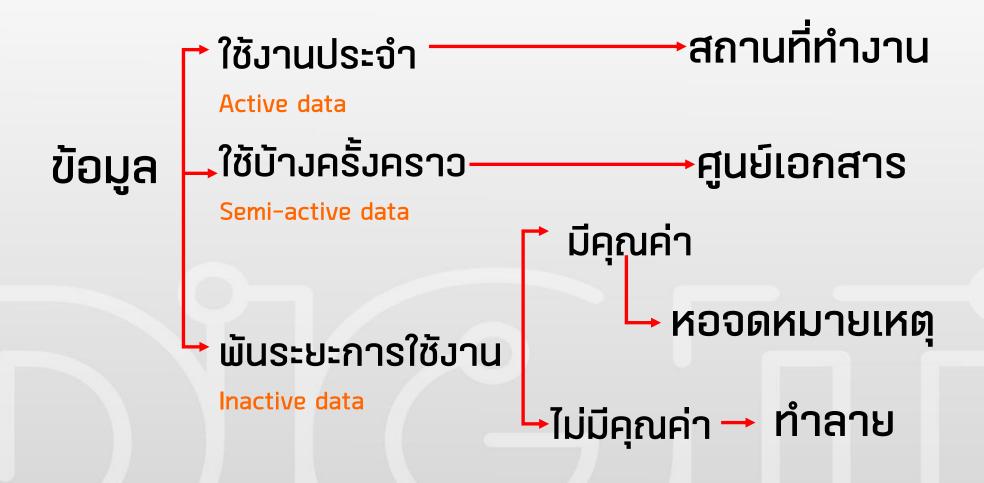
วันที่หยุดคำนวณค่า	colling to MANA DD	DATETIME	N	
	รูปแบบ: YYYY-MM-DD	DATETIME	IN IN	
เสื่อม	คำอธิบาย: ปี ค.ศเดือน-วัน			
	ตัวอย่าง: 2016-04-15			
สภาพครุภัณฑ์	อ้างอิง: รหัสสภาพครุภัณฑ์	CHAR(2)	N	FK
ผู้ถือครอง	อ้างอิง: รหัสพนักงาน	CHAR(7)	N	FK
สถานที่ตั้งพัสดุ	อ้างอิง: รหัสสถานที่ตั้ง	SMALLINT	N	FK
รหัสรุ่นสินค้า		VARCHAR(200)	N	
รุ่นสินค้า	อ้างอิง: รหัสรุ่นสินค้า	SMALLINT	N	FK
วันที่เริ่มต้นประกัน	รูปแบบ: YYYY-MM-DD	DATETIME	Υ	
	ค่ำอธิบาย: ปี ค.ศเดือน-วัน			
	ตัวอย่าง: 2016-04-15			
วันที่สิ้นสุดประกัน	รูปแบบ: YYYY-MM-DD	DATETIME	Υ	
,	คำอธิบาย: ปี ค.ศเดือน-วัน			
	ตัวอย่าง: 2016-04-15			
เกณฑ์และ	เกณฑ์ รายละเอียดการประกัน และ	MEDIUMTEXT	Υ	
รายละเอียดการ	บริษัทที่ให้การประกัน			
ประกัน				
วิธีการจำหน่ายพัสดุ	อ้างอิง: รหัสวิธีการจำหน่ายพัสดุ	CHAR(2)	N	FK

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2562). **ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) เวอร์ชั่น 1.0.** [กรุงเทษฯ]: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. [ออนไลน์] ได้จาก https://www.dga.or.th/th/profile/2108/

การจัดเก็บกาวรและการทำลาย:วงจรชีวิตของสารสนเทศสำนักงาน

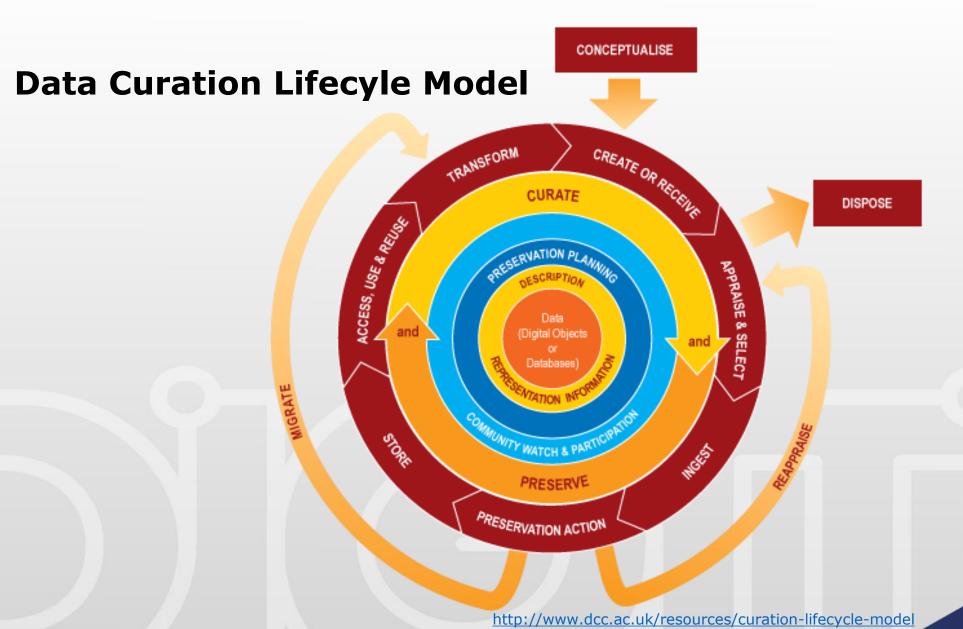

ตัวอย่าง ตารางกำหนดอายุสารสนเทศองค์กร

ลำดับที่		หมวดเอกสาร	อายุการจัด	การปฏิบัติเมื่อ
	หมวดใหญ่	หมวดย่อย	เก็บ	ครบอายุการจัด
	·			เก็บ
1	บริหารทั่วไป	1.1 พรบ. พรก. ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำ	<u> </u>	หอจดหมายเหตุ
		ลั่ง ประกาศ ระเบียบ		
		1.2 รายงานและมติการประชุม	ଜ ରବନ	หอจดหมายเหตุ
		1.3 มติคณะรัฐมนตรี	ମ ରବନ	หอจดหมายเหตุ
		1.4 เอกสารปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน	5 ปี	หอจดหมายเหตุ
		1.5 ฐานข้อมลของหน่วยงาน	จนกว ่ าจะมี	เก็บที่หน่วยงาน
			การเปลี่ยน	
			แปลง	
		1.6 หนังสือเวียนเพื่อทราบ	1 ปี	ทำลาย

ผู้ดำเนินการในแต่ละขั้นตอน

ผู้ใช้ตามหน่วยมาน

Business Users

- สร้าง Master data ที่เกิดขึ้นตาม กระบวนการทางธุรกิจ
- Review and approve the master data created by data stewards
- กำหนดอายุของข้อมูล

บริกรข้อมูล

Data Stewards

- ตูแลรักษาข้อมูลขององค์กรที่สร้าง ขึ้นจากการดำเนินงาน
- ดูแลการเข้าถึงข้อมูลตามบทบาท ของผู้ใช้ และนโยบาย
- กำหนดนโยบายในการจัดการ
   ข้อมูล ภายใต้การดูแลของ
   คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

ทีมบูรณาการข้อมูล Data Integration Teams

- เชื่อมโยมและแลกเปลี่ยนข้อมูลตาม กระบวนการทางธุรกิจหรือ แอพพลิเคชั่นต่าง ๆ
- ทำงานใกลัชิดกับบริกรข้อมูลเพื่อ
   ทำความเข้าใจผู้ใช้กับข้อมูลที่
   ต้องการ

สถาปนิกโครมสร้าม พื้นฐาน

Infrastructure Architect

- ระบุสื่อที่ใช้ในการบึกทึกข้อมูล
   Semi-active แบบออฟไลน์
- ทำงนใกลัซิดกับผู้ใช้ข้อมูลและบริกร
   ข้อมูลเพื่อระบุว่าข้อมูลใดต้องย้ายไป
   เก็บแบบออฟไลน์ หรือนำไปทำลาย

